

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

Odmieniamy nazwiska: WOJTKÓW

◆ ◆ ◆
O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Nazwiska męskie zakończone na -ów mogą budzić wątpliwości fleksyjne, wyglądają bowiem jak „gotowe” formy dopełniacza liczby mnogiej, a więc formy przypadku zależnego – co tu zatem odmieniać, skoro to już jest odmienione?

Rzeczywiście nazwiska takie, jak Wojtków, Hnatów, Iwasiów, Stasiów, Kubów są dawnymi postaciami dopełniacza w funkcji przymiotnika dzierżawczego. Tak jak do dziś funkcjonują dwie nazwy sporego pagórka po zachodniej stronie Zakopanego, w paśmie Gubałówki: góralska Butorów Wierch i ogólnopolska Butorowy Wierch, tak też niegdyś używano form zakończonych na -ów w funkcji dzierżawczej: syn Kuby (Jakuba) to Kubów syn, czyli Kubowy albo Kubiny syn, syn Stasia (Stanisława) to Stasiów syn, czyli Stasiowy syn; syn Iwasia (Iwana) to Iwasiów syn, czyli Iwanowy syn; syn Hnata (Ignata, czyli Ignacego) to Hnatów syn, czyli Hnatowy syn; syn Wojtka (Wojciecha) to Wojtków syn, czyli Wojtkowy syn. Te dawne formy dzierżawcze w czasie obejmowania „przymusem nazwiskowym” wszystkich mieszkańców stały się nazwiskami.

Zakończenie nazwiska na -ów nie przeszkadza jednak w jego odmianie. Jeśli tak zakończone nazwisko jest nazwiskiem mężczyzny lub całej rodziny, to jest odmienne i powinno być odmieniane. Dawna, historyczna końcówka fleksyjna staje się częścią tematu, a nazwisko odmienia się tak samo jak inne nazwiska zakończone na spółgłoskę, przy czym w przypadkach zależnych tematyczne (już tematyczne) ó wymienia się na o. Poprawnie: lp.: M. Wojtków, D. Wojtkowa, C. Wojtkowowi, B. Wojtkowa, N. Wojtkowem, Ms. Wojtkowie; l.mn.: M. Wojtkowowie, D. Wojtkowów, C. Wojtkowom, B. Wojtkowów, N. Wojtkowami, Ms. Wojtkowach.